

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. d)

Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I.TÉMA

(30 bodov)

Napište na papier písmeno zodpovedajúce správnej odpovedi, pre každú nasledovnú situáciu. Iba jedna odpoveď je správna.

1. Ktorá odpoveď upozorňuje na problematiku zmysla života ?
 - a. Je možné poznanie?
 - b. Čo je determinizmus?
 - c. Ktoré sú pramene autentického poznania?
 - d. Je šťastie zmyslom života?
2. Zmysel otázky „ Čo je dobro a čo je zlo“, patrí oblasti ?:
 - a. Politickej filozofii
 - b. Estetiky
 - c. Etiky
 - d. Filozofii kultúry
3. Problém aplikovanej (použitej) etiky sa vzťahuje na:
 - a. Eutanáziu
 - b. Špecifickosť demokracie
 - c. Epistemiológiu
 - d. Špecifickosť poznania
4. Negatívna sloboda na rozdiel od pozitívnej spočíva v:
 - a. Malý, alebo minimálny zásah štátu
 - b. Väčší zásah štátu do spoločnosti a do života jedinca
 - c. Schopnosť štátu vládnuť spoločnosti
 - d. Neprítomnosť prísnej arbitráže zo strany politickej moci alebo iných ľudí
5. Podľa koncepcie J.P. Sartra, myšlienka absolútnej slobody je zachytená v citáte:
 - a. „Jediný aspekt správania človeka, za ktorý sa môže zodpovedať pred spoločnosťou, je ten keď sa pozerá na druhého.“
 - b. „Je absurdne myslieť na sťažnosť preto, že nikto cudzí nerozhodol o tom čo cítime, to čo prežívame, to čím sme. (...) *som absolútne slobodný a zodpovedný za seba.*“
 - c. „Každý sme ochrancami vlastného zdravia, tak fyzického, rozumového, alebo duševného.“
 - d. „Byť slobodným, znamená nadovšetko byť zodpovedným za seba samého. *Si slobodným v živote – čiže všetko to čo robíš ťa zaväzuje: musíš zodpovedať.*“
6. Filozofický výrok použitý L. Blagom aby poukázal na zmysel ľudskej existencie je:
 - a. Život vedený vôľou
 - b. Sloboda a zodpovednosť samé o sebe
 - c. Kreatívny osud
 - d. Vyrovnanie sa s absurdnou existenciou
7. Človek si môže vybrať medzi dobrom a zlom, vďaka svojim vlastnostiam:
 - a. Človek ktorý je
 - b. Človek ktorý užíva

- c. Človek senzorický
 - d. Človek ktorý oddaľuje
8. Podľa koncepcie Imm. Kanta, základ morálky ako objektívny univerzálny a nutný princíp, je:
- a. Princíp užívania
 - b. Kategorický imperatív
 - c. Princíp rozdielu v kvalite a vôle
 - d. Najvyššie dobro
9. V jednej demokratickej spoločnosti dotknúť sa slobody človeka, je legitímnym vtedy keď:
- a. Sa pokúša sprísniť politickú autoritu
 - b. Sa pokúša podriaďiť si občanov
 - c. Sa pokúša potlačiť slobodu iných
 - d. Sa pokúša maximalizovať moc štátu
10. Spolunažívať s inými ľuďmi v jednej spoločnosti si vyžaduje spojiť vlastnú slobodu so:
- a. Socialno- politickou zodpovednosťou
 - b. Estetickou hodnotou
 - c. Diktatúrou
 - d. Absolútnou pravdou

II. TÉMA (30 bodov)

Analizujte nakrátko, z filozofického hľadiska, problematiku *vzťahu jestvujúceho medzi rovnosťou a spravodlivosťou*, majú na zreteli nasledovné oporné body:

- Menovať jedného filozofa, ktorý sa vzťahoval vo svojom diele na problematiku *vzťahu jestvujúceho medzi rovnosťou a spravodlivosťou*; **4 body**
- Upriesniť jeden filozofický výrok/náhl'ad na vzťah jestvujúci *medzi rovnosťou a spravodlivosťou*; **4 body**
- Opísať uvedený filozofický výrok /náhl'ad; **6 bodov**
- Podporiť opísaný filozofický výrok/náhl'ad za pomoci konkrétneho príkladu zo súčasnej spoločnosti; **6 bodov**
- Vyjadriť jednu námietku ohľadom opísaného filozofického výroku/náhl'adu; **6 bodov**
- Uveďte jeden vzťah, ktorý jestvuje medzi pojmami *spoločensko-hospodárska nerovnosť a spoločenská spravodlivosť*. **4 body**

III. TÉMA (30 bodov)

A. Pozorne prečítajte nasledovný úryvok:

Doktrína podľa ktorej základom morálky je utilita (úžitkovosť), alebo princíp najvyššieho blaha tvrdí, že skutky sú dobré v miere v ktorej prinášajú blaho, pokiaľ tie zlé sú tie čo prinášajú opak blaha. Pod pojmom „blaho” sa rozumie pôžitok, alebo neprítomnosť utrpenia; pod „nešťastím” rozumieme utrpenie, alebo neprítomnosť pôžitku (...)

(John Stuart Mill, *Utilitarizmus*)

Odpovedajte na nasledovné požiadavky:

- 1. Na základe daného úryvku, uveďte dve charakteristiky morálky. **4 body**
 - 2. Zdôraznite na asi pol strane, jednu súvzťahnosť medzi pojmami *utilita (úžitkovosť)* a *blaho*. **10 bodov**
 - 3. Vyjadrite jeden osobný názor ohľadom aktuálnosti filozofického náhl'adu, predstaveného v danom úryvku. **6 bodov**
- B. Každá spoločnosť môže byť charakterizovaná podľa zmyslu a podmienok ktoré určujú normy a pravidlá spravodlivosti.
- 1. Uveďte tri formy spravodlivosti. **6 bodov**
 - 2. Opíšte za pomoci konkrétneho príkladu, situáciu v ktorej spravodlivosť je porušená v priebehu skúšok. **4 body**